

NYTÄNDNING PÅ ISLAND

Från katastrof till framgång – historien om **Islands ekonomiska kollaps** ser faktiskt ut att få ett **lyckligt slut**. Turistindustrin blomstrar, hotellen skjuter som svampar ur marken och ett nybyggt konsert- och kongresshus skapar nya möjligheter för **MICE-industrin**. Travel Report har besökt ett Island i ständig förändring.

TEXT OCH FOTO: SEBASTIAN VAN BAALEN

Island är som gjort för de som sukter efter natur och äventyr. Vattenfall, heta källor, forsande floder och vulkaner är bara någon timme bort från Reykjavik.

”På sätt och vis tror jag att den ekonomiska kollapsen lockade fram kreativiteten hos oss igen.”

ISLAND

Huvudstad: Reykjavik

Folkmängd: 317 251

Språk: Isländska (officiellt)

Religion: Evangelisk luthersk kristendom

Valuta: 1 isländsk krona = 0,06 kronor

Efter den ekonomiska kollapsen 2008 var det få som trodde att Island någonsin skulle resa sig igen. Den ekonomiska krisen var den värsta som någonsin drabbat ett västland och inget blev bättre av att vulkanen Eyjafjallajökull 2010 täckte norra Europa under ett askmoln och stoppade flygtrafiken mellan Nordamerika och Europa i flera dagar. Med ekonomin i spillror och världens ilska riktad mot sig hade Island nått rock bottom.

Men inget ont som inte för något gott med sig. Devalveringen som följde på den ekonomiska krisen gjorde landet mer prisvärt för utländska besökare, och Eyjafjallajökulls utbrott satte Island på kartan bättre än någon PR-byrå kunnat drömma om. Dessutom fick det islänningarna att tänka nytt.

– På sätt och vis tror jag att den ekonomiska kollapsen lockade fram kreativiteten hos oss igen, tror Kristín Lilja Siguðardóttir, projektledare på Iceland Travel.

Turismen på Island har ökat stadigt under 2000-talet; mellan 2003 och 2013 mer än fördubblades antalet ankommande resenärer på Keflaviks internationella flygplats – från 248 580 till 739 328 årliga besökare. Och trots att utvecklingen tillfälligt planade ut under krisåren 2007-2010 har utvecklingen nu återigen tagit fart. 2013 ökade antalet besökare med 14 procent, bland annat tack vare Icelandairs expansion.

Island är i dag så populärt att flera av de stora hotellen i Reykjavik inte ens har några rum att visa upp under vårt besök. För närvarande finns cirka 3 500 hotellrum med totalt 6 500 bäddar i Reykjavik, en siffra som förväntas öka med 50 procent till 2018. Reykjavik ska bland annat få tre femstjärniga hotell, landets första i sitt slag.

– Alla vill bli rika på turism på Island nu, säger Sunna Þórðardóttir på Meet in Reykjavik.

Som en del i Islands nyvunna kaxighet som turistdestination satsar man nu på att öka antalet konferensbesökare. 2013 konfererade 31 000 gäster på Island, en siffra som man med hjälp av moderna konferensanläggningar och aktivitetsvänlig natur vill öka. Läget på vägen mellan Europa och Nordamerika nämns som en fördel, och väl på plats i Reykjavik ligger det mesta inom gångavstånd. Det inofficiella konferenskonceptet ”Meet in the Middle” myntades efter

Blue Lagoon ligger endast 15 minuter från flygplatsen i Keflavik och erbjuder bar, restaurang, möteslokaler och spa.

mötet mellan USA:s före detta president Ronald Reagan och Sovjetunionens förre ledare Mikhail Gorbachev i Reykjavik 1986, ett möte som inledde början på slutet av det Kalla Kriget. I dag kan man passande nog beställa en Reykjavik Summit i någon av huvudstadens många quirky barer, en kaxig blandning av bourbon, citron, svart te, champagne och isländsk snaps.

I det gamla hamnområdet med utsikt mot bergskedjan Esja ligger Harpa konsert- och kongresshus, ett skrytbygge som stod klart 2011. Till en kostnad av 164 miljoner euro var Harpa något av ett vansinnesprojekt för den ansträngda isländska ekonomin, men för att undvika att det då halvfärdiga byggnadsskelettet skulle bli en ständig påminnelse om sämre tider, gjorde den isländska staten och Reykjavik stad en gemensam ekonomisk kraftansträngning.

– Harpa har verkligen förbättrat Islands möjligheter att anordna internationella konferenser och konvent, menar Brynja Laxdal, marknadsföringschef på Meet in Reykjavik.

Fiskekvarteren är Reykjavíks snabbast växande stadsdel och här hittar du de bästa restaurangerna och barerna, allt med fantastisk utsikt över bergskedjan Esja.

Den spektakulära arkitekturen är resultatet av ett nordiskt samarbete mellan danska arkitekten Henning Larsen och dansk-isländska arkitekten Olafur Eliasson. Tanken är att sammanfatta den isländska naturen i både exteriör och interiör. Fasaden består av geometriska glaspaneler som för tankarna till de många vulkaniska kristaller som finns på Island. Harpas förmåga att bryta ljus likt en prisma gör att dess yttre är under ständig förändring; utseendet är en funktion av belysningen, vädret och stadens ljus. Att dess interiör är minst lika föränderlig som dess fasad har mer praktiska fördelar. Utställningsytor på 2 500 kvadratmeter kan enkelt byggas om efter kundernas olika önskemål och det finns en rad konferenslokaler som lämpar sig för allt mellan 12 och 840 gäster. Mot den bakgrunden är det föga förvånande att Harpa 2012 prisbelöntes som norra Europas bästa konferensanläggning av The MICE Report.

Men trots att moderna konferensanläggningar helt klart gör Island mer attraktivt som MICE-destination är det framförallt I:et som gör ön till en konferensdestination utöver det vanliga. Aktiviteterna är nästintill oändliga och utnyttjar Islands sagolika natur – valsafari, glaciärvandringar, vulkaner, gejsrar, vattenfall,

”Islands värde ligger i att det är vilt och det är viktigt att det fortsätter att vara så.”

heta källor och turridning är bara ett axplock av vad ön har att erbjuda, det mesta inom dagsturavstånd från Reykjavík. Vädret ändras konstant och islänningarna själva anser att väder mest är en fråga om sinnelag (det är en sanning med modifikation då det helt klart är lättare att kontrollera sitt sinnelag iklädd vatten- och vindtäta funktionskläder).

Att besöka en glaciär är ett utmärkt sätt att uppleva de uråldriga krafter som format

Idén bakom Harpa konserthus arkitektur är att efterlikna den isländska naturen – väggar och golv påminner om de vulkaniska bergarter som Island har så gott om.

såväl den isländska naturen som människorna samtidigt som gruppdynamiken stärks när man tvingas hjälpa varandra över en glaciärspricka. Lager av is och aska vittnar om historiska vulkanutbrott och klimatförändringar. Bergsguiden Nathanael Braescu förklarar att översvämningar faktiskt tillhör de farligaste konsekvenserna av vulkanutbrott på Island. Glaciären vi besöker döljer en livsfarlig hemlighet, nämligen vulkanen Eyjafjallajökull. När den får utbrott slungas inte bara kokande lava och het aska ut över omgivningingen, smältvattnet från glaciären blir en kraftfull flodvåg som riskerar att dränka land, boskap och människor nedanför vulkanen.

Nathanael, som egentligen kommer från Frankrike, lockades till Island av den vilda och orörda naturen. Och trots att han är positiv till att fler vill uppleva den med honom oroas han av att en alltför snabb utveckling ska leda till överexploatering.

– Under de tre år jag arbetat här har antalet

besökare bara ökat och det ökar fortfarande, säger han. Islands värde ligger i att det är vilt och det är viktigt att det fortsätter att vara så.

Hans oro sammanfattar den känsla som en inblick i Islands turistindustri ger – när allt utvecklas till det bättre med raska steg måste man vara försiktig så man inte flyger för nära solen. Ekonomisk hybris har redan drabbat landet med full kraft en gång tidigare, och den nuvarande bygghetsen har redan skapat en bostadsbubbla som enligt vissa bedömare är farligt nära att brista. Att ekonomin långsamt växer och arbetslösheten sjunker kan lätt dölja hushållens höga skuldsättning, kapitalflykt och de finansmarknadsrestriktioner som fortfarande krävs för att hålla den isländska ekonomin flytande.

Som utvecklingen ser ut i dag tycks Islands turistsektor gå en ljus framtid till mötes, såväl den generella marknaden som den mer nischade MICE-industrin. Men för att verkligen kasta av sig finanskrisens bojar skadar det inte att påminna sig om att det under en yta av positiva superlativ fortfarande finns viss osäkerhet kring den isländska ekonomin. ■